

Ponudba z ministrstva je nespodobna

Tako meni direktorica Zika Črnomelj Nada Žagar, ko govori o predlogu pogodbe, ki so jo za črnomaljski kulturni dom poslali z ministrstva za kulturo - Usoda doma odvisna od politične volje

ČRNOMELJ - Kulturni dom Črnomelj je spomenik državnega pomena, v njem pa je sedež Zavoda za izobraževanje in kulturo (Zik) Črnomelj. V stavbi je bilo februarja 1944 prvo zasedanje SNOS-a. Istega leta je bilo prav tam ustanovljeno tudi Slovensko narodno gledališče. Zunanost doma je prepoznavna predvsem po reliefu na pročelju stavbe, ki je delo kiparja Jakoba Savinška.

Nedavno je prispel v Črnomelj predlog tripartitne pogodbe, ki naj bi jo podpisali ministrstvo za kulturo kot lastnik doma, črnomaljska občina kot ustanoviteljica Zika, in Zik kot uporabnik doma. »Toda predlog pogodbe,

2007 je bil dom v postopku denacionalizacije. Pravna naslednica Sokolov, ki so začeli graditi dom, je bila Športna unija Slovenije. Za dom je dobila odškodnino v obliki obveznic, dom pa je prešel v roke kulturnega ministrstva. »Od leta 2007 do 2018 se je zamenjalo sedem ministrov za kulturo, zato ni nič, kar smo se dogovorili, držalo dolgo. Do leta 2014 ni bilo niti podpore Zavoda za varstvo kulturne dediščine. Nekateri ministri, kot na primer dr. Uroš Grilc, ki je naredil več kot vsi ostali skupaj, so naklonjeni temu, da bi kulturni dom oddali občini Črnomelj. Sedanji kulturni minister in njegova predhodnica pa temu nista bila naklonjena. Usoda

»Pri našem delu trčimo na kar nekaj ovir. Čeprav nam ministrstvo ne da niti evra za kulturni program, smo mu dolžni o njem poročati vsake tri mesece. Če damo na primer dvorano v najem lovski družini, gre najemnina na ministrstvo, kulturnikom pa jo moramo dati zastoj. Pogodbe o upravljanju nimamo, prav tako ne načrta celostne obnove stavbe, ki naj bi ga napisalo ministrstvo, a ne vemo, kdaj. Ob tem ne gre prezreti dejstva, da bi morali nujno urediti strojne inštalacije. Tudi dvorana ni opremljena za sodobne potrebe, čeprav bi si Bela krajina in Črnomaljši to zaslužili,« opozarja Žagarjeva.

Na Ziku imajo predloge za rešitev,



Kakšna bo usoda črnomaljskega kulturnega doma, ki je v lasti ministrstva za kulturo? (Foto: M. B.-J.)

ki so ga sestavili na ministrstvu, je napisan tako, da ministrstvo nastopa s pozicije moči. Ziku pa so naprtili zgolj obveznosti, kot so vzdrževanje doma, manjša popravila, redno obveščanje o programu, ki ga mora biti vsaj 70 odst. kulturnega. Ministrstvo torej zanima predvsem program, za katerega pa ne da niti centa,« je povedala direktorica Zika Nada Žagar.

Urejanje statusa črnomaljskega kulturnega doma traja že precej časa, kar dolgo pa je bilo na mrtvi točki. Do leta

doma je torej odvisna od političnih odločitev,« je pojasnila Žagarjeva.

Na Ziku ugotavljajo, da bi bilo za njih ceneje, če bi imeli prostore v najemu, kot da morajo redno vzdrževati dom. Za nujne materialne stroške tretjino denarja prispeva črnomaljska občina, medtem ko ministrstvo za kulturo ne da ničesar. Kar dve tretjini denarja za vzdrževanje doma pa Zik dobi od izobraževanja odraslih, ki je za ministrstvo sporno. Nihče pa nima ideje, kako bodo dom vzdrževali brez tega denarja.

ki so usklajeni z občino. Ministrstvo za kulturo, občina in Zik bi morali urediti medsebojno razmerje, ministrstvo bi moralo pripraviti vsebinski in finančni načrt obnove, izobraževanje odraslih pa morajo izseliti, kar se bo zgodilo kmalu, saj že pripravljajo prostore v nekdanji policijski postaji. In kaj bo, če se Zik izseli z vso svojo dejavnostjo? Takrat bo ministrstvo moralo najti novega upravitelja doma ali pa bo v Črnomlju še ena ruševina več. »Če se bo ministrstvo še naprej obnašalo tako izkoriščevalsko, to ne bo dobro pogajalsko izhodišče. Tudi pogodba, ki so nam jo poslali, je nespodobna ponudba. Problem vidim predvsem v tem, da na ministrstvu ni politične volje za obnovo. A tudi v tem, da je dom kulturni spomenik državnega pomena na osnovi zasedanja SNOS-a, v resnici pa so do danes ostali le posamezni fragmenti, ki bi jih bilo vredno zaščititi,« pravi Nada Žagar.

In kaj sedaj? Direktorica meni, da bo potrebno priti do pogodbe, ki bo za Črnomaljšce čim bolj ugodna. Zaveda se, da bodo morali sklepati kompromise, v teh dneh pa bodo na ministrstvo poslali pripombe na predlog njihove pogodbe.

M. Bezek-Jakše